

hvad Navn Baret skulde have, om det skulde hedde „Kommission“ eller „Udvalg“. Det foreslaas nu at nedsætte et Udvalg.

Flertallet har jo sagt, og jeg har ikke Lov til at benægte Rigtigheden deraf og vil heller ikke gøre det, at det sker i den allerbedste Hensigt. Man fremsætter dette Forslag, fordi man tror, at det vil bidrage til Fremme af Lovgivningen om Kirkevæsenet. Men dette tror jeg er et Fejlsyn. Jeg kan ikke med min bedste Villie opfatte det foreliggende Forslag som andet end som en Grav, hvori man foreløbig lægger de 4 kirkelige Lovforslag hen — man kan sige: at sove. Der staar nemlig ikke, naar de maa komme derfra igen; hvor længe de skulle blive der, ved man ikke det allermindste om. Maaske et Par Uger, maaske et Par Aar, maaske et Par Menneskealdr. Vi have Erfaringer fra Fortiden i saa Henseende. Den højt-ærede Kultusminister har talt om dem. Jeg skal bare nævne dem. Vi havde en Kirkekommission i 1854. Interessen for kirkelig Lovgivning gav sig den Gang saa stærkt til Kende, at man nedsatte en Kommission. Denne bar ikke videre Frugt, og det, den udtalte sig bestemt om, nemlig Oprettelsen af Menighedsraad, er aldrig taget til Følge. Saa maatte Befolkningen finde sig i, at der intet skete i 15 Aar, det vil sige en halv Menneskealder. I 1868 — 70 sad der en ny Kommission, den bar heller ingen anden Frugt, mig bekendt, end en stor Betænkning, som ligger godt gemt i Biblioteker og hos Boghandlere. Jeg har nærmest den Tro, at vedtages det foreliggende Forslag om Nedsættelse af et Udvalg eller en Kommission, eller hvad man nu vil kalde det, vil det gaa akkurat paa samme Maade. En fornyet Behandling af Spørgsmaalet vil bære lige saa liden Frugt for Kirkens Liv. Men Livet er ikke tjent dermed, og Befolkningen vil ikke vedblivende finde sig deri. Og det er nemt at forstaa. Der er meget større Trang, efter mit Kendskab til Befolkningen, og meget større Interesse for den Slags Ting, end den ærede Ordfører syntes at mene, og hvad de øvrige Forslagsstillere vel ere enige med ham i. Nu kunne de ærede Forslagsstillere jo sige: Ja, men den Umage, vi have haft, og som har været saa stor, kan dog begrundes fyldig og godt. Jeg kommer her til Lovforslagets Motiver, dels som den ærede Ordfører nævnedes dem, og dels, som de foreligge i den afgivne Beretning fra Udvalget. Disse Motiver skal jeg udtale mig noget nøjere om.

De ærede Forslagsstillere begynde i denne Beretning med at sige, at Lovforslagene kunne deles i to Hold. Nogle angaa gamle Sager, som vi kende, og det behøver man ikke at tage frem, det vil i alt Fald ikke fremme Arbejdet, og det kan endog gøre Skade ved at drage ny Punkter med ind i Forhandlingen. Man slutter med en Bemærkning, som gaar ud paa, at har man ventet saa længe med at ændre de gamle Bestemmelser, kan man vente Dyrehavstiden med. Det andet Hold bestaar af de ny Forslag, som ere komne frem, og af dem nævnes hele 5 — der er rigtignok kun fire Lovforslag, men det gør ikke noget, man deler dem i 5 Dele —, det er Forslaget om Menighedsraad, Forslaget om Præstevalg, Forslaget om Bestyrelse af Kirker, der eje sig selv, Forslaget om Valgmenigheder og Forslaget om Brug af Kirkerne. Man tager saa særlig fat paa Lovforslaget om Menighedsraadene, navnlig fordi disse faa med Indstillingen at gøre, naar der skal finde Præstevalg Sted. Det har man meget imod, og man siger: Vi ville ikke have tvungne Menighedsraad. Naar vi vedtage Lovforslaget om Menighedsraad, opfattes det altsaa, som om det er en Tvang, vi øve mod Befolkningen. Jeg har nu aldrig kunnet forstaa, at vor kommunale Ordning fra 1841 og vor Lovgivning med Hensyn til Rigsdagen skulde medføre nogen Tvang. Jeg har altid opfattet det som en Rettighed, man gav Folket, naturligvis begrænset og naturligvis med tilhørende Ansvar, men dog som en Ret, man gav det. Og paa samme Maade opfatter jeg dette Lovforslag om Menighedsraad som en Ret, Befolkningen faar. Naar man har valgt at kalde dem Sogneraad, saa for min Skyld ingen Alarm, det maa man godt kalde dem. Det er aabenbart sagt for at nedsætte dem i Folkets Omdømme, men naar vi have Sognemenigheder og Sognekirker, hvorfor kunne vi saa ikke have Sognemenighedsraad? Og naar vi se paa alt det gode, Sogneinstitutionerne have bragt i borgerlig Henseende, hvorfor skulle vi saa ikke have Tro til, naar det væsentlig er de samme Folk, der sidde i Sogneraadene, som komme til at danne de kirkelige Raad, at der ogsaa ud af dem kan udvikle sig noget godt, noget, der kan bære gode Frugter og styrke Befolkningens Interesse for det kirkelige Liv? Den er efter min Mening svag nok paa mange Omraader, men den er dog meget større, end Ordføreren for Forslagsstillerne mente. Den Begrun-